

In2Local

In2Local projekt

D 1.2.1 Közös akcióterv a támogató környezet működéséhez

AKCIÓTERV

TARTALOM

ALAPADATOK.....	3
1. ÁTTEKINTÉS	4
1.1 A körforgásos gazdaság innovatív módszereinek szükségessége	4
1.2 Határon átnyúló intézményi együttműködés: In2Local projekt.....	5
1.3 A jelenlegi helyzet feltérképezése	5
1.4 A cselekvési tervről.....	8
2. INTÉZKEDÉSEK	9
2.1 Tanácsadói hálózat létrehozása, a hálózat működése	9
2.2 Virtuális platform a megszerzett tudásanyag tárolására	10
2.3 A projekt kísérleti tevékenysége (D.3.2.1) során bevezetett adatcsere-modell működtetése	11
2.4 Tudásmegosztó webinarium-sorozat	11
3. TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEFOGLALÁSA, ÜTEMEZÉS	14
4. ÉRINTETTEK KÖRE.....	15
5. ERŐFORRÁSOK HOZZÁRENDELÉSE A TEVÉKENYSÉGEK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ	16
6. MONITORING ÉS AZ INTÉZKEDÉSEK KIÉRTÉKELÉSE	16
7. KOMMUNIKÁCIÓ	17
8. ÖSSZEFOGLALÓ	18
Mellékletek	19
1. Melléklet	19
MEMORANDUM	19

ALAPADATOK

Projekt címe: A körforgásos gazdaság elveinek és intézkedéseinek a muravidéki és vas vármegyei helyi élelmiszertermelők termelési folyamataiba történő bevezetését támogató környezet létrehozása
(rövid címe: In2Local, száma: SIHU00007)

Program: Interreg VI-A Szlovénia-Magyarország Program 2021-2027

Támogatási összeg: 440.228,00 EUR

Projekt időtartama: 2023.12.01-2025.11.30

Partnerség:

- Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal (VVÖH) – vezető partner
- Razvojni center Murska Sobota (RCMS) – PP2
- Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft. (Pannon Novum) – PP3
- Center za razvoj trajnostne družbe z.o.o. (CRTD) – PP4

A projekt az Interreg VI-A Szlovénia-Magyarország Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

1. ÁTTEKINTÉS

1.1 A körforgásos gazdaság innovatív módszereinek szükségessége

A Mura-vidéken 2018-ban a mezőgazdasági területek aránya elérte az 52,4%-ot (összehasonlításként, 2018-ban Szlovéniában ez az arány 34% volt¹), amely alapján Pomurje régió a földhasználat és környezetszennyezés szempontjából jelentős mezőgazdasági területnek tekinthető. Hasonló arány mutatkozik Vas megyében is, ahol ez az érték 50,4%, míg Magyarországon az összes mezőgazdasági terület aránya 2022-ben megközelítette az 55%-ot².

Az aktuális élelmiszer-termelési módszerek, amelyek az intenzív gazdálkodásra és az anyagok nem hatékony feldolgozására épülnek, gyorsítják a biodiverzitás csökkenését, az élőhelyek megsemmisülését, veszélyeztetik az ivóvíz-készleteket, és nem biztosítanak megfelelő válaszokat az éghajlatváltozás kihívásaira. Az élelmiszeripar a globális klímaválság egyik legjelentősebb kiváltója, miközben az előállított élelmiszerek egyharmada pazarlásra kerül³. Ez globális gazdasági, társadalmi és környezeti kitettséget okoz. Alapvető szükség van arra, hogy az élelmiszerlánc minden szakaszában, a termeléstől a fogyasztásig, csökkentsük, és lehetőség szerint megelőzzük az élelmiszerpazarlást.

Az eddigi lineáris, jelentős hulladékképződéssel járó termelési folyamatok körforgásossá tétele innovatív megközelítéssel (hulladékból melléktermékek előállítása), óriási előrelépést jelentene a fenntarthatóbb anyag és energiaáramlás kialakításában az agrár-élelmiszeripari ágazatban működő kkv-k számára. A vállalkozások ezzel nemcsak lokális, hanem globális szinten is hozzájárulnának Európa fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez.

A körforgásos gazdaság alkalmazása az élelmiszer- és mezőgazdasági ágazatban elsősorban az erőforrások, mint a víz, energia és nyersanyagok hatékony felhasználásának tervezését és optimalizálását jelenti. Ez egy olyan szorosan összefüggő folyamat, amely a biomassa és a kapcsolódó tápanyagok felhasználását a teljes ellátási láncban - a termőföldtől az asztalig - figyelembe veszi.

A folyamat kiépítését a két régióban jelenleg erősen gátolja a körforgásos gazdaság elveivel kapcsolatos alacsony kompetenciaszint és tudatosság. Valójában egyik területen sincs intézményesített támogató környezet, tanácsadó hálózat az élelmiszertermelő kkv-k számára a fenntarthatóbb, innovatív termelési módszerek alapjainak megismertetésére, bevezetésére.

¹ forrás: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium, 2019

² forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2023

³ forrás: FAO, 2019

1.2 Határon átnyúló intézményi együttműködés: In2Local projekt

Az In2Local projekt célja, hogy négy partnerszervezete (két magyar és két szlovén intézmény) segítségével a körforgásos gazdaság elveire összpontosítva támogató környezetet teremtsen a fenntartható élelmiszer-előállítási modellekhez Pomurje régióban és Vas Vármegyében.

A támogató környezet célja a mezőgazdaság, valamint a helyi élelmiszertermelés és -feldolgozás területén a tudatosság és kompetenciák fejlesztése, illetve a két régió tudásának, technológiájának és bevált gyakorlatainak átadása.

A projekt első tevékenységeként azonosításra kerültek mindkét régióban a bevált jó gyakorlatok, valamint feltérképezésre kerültek a körforgásos gazdaság technológiáira és megoldásaira támaszkodó, áthidalható lehetőségek, valamint a hiányosságok. A jelenlegi helyzet lesz az alapja a projektben következő lépésként kidolgozandó egyénre szabott képzési anyagnak, valamint egy kísérleti jelleggel kialakításra kerülő adatcsere-modellnek, amelynek célja, hogy összekapcsolja a termelőket/feldolgozókat, ezáltal az egyik helyen keletkező melléktermék esetlegesen alapanyagként szolgálhasson egy másik termelő folyamataiban.

A projekt így olyan megközelítéssel él, amely egyéni megoldásokat nyújt az érintettek számára. Egyénre/termelőre szabott szakértői támogatással végrehajtott változtatásokat generál az élelmiszer-előállítási és -feldolgozási folyamatokban, konkrét segítséget ad a fejlesztéshez.

1.3 A jelenlegi helyzet feltérképezése

A beavatkozási pontok és lehetőségek, valamint a bevált jó gyakorlatok azonosítása céljából a projekt kezdetén a partnerek feltérképezték a Mura-vidéken és Vas Vármegyében a helyi termelők (15 fő foglalkoztatotti létszámot meg nem haladó vállalkozások) termelési és/vagy feldolgozási folyamatait, az élelmiszerláncok anyagáramlásait.

A projektpartnerek összesen 58 élelmiszertermelőt/feldolgozót kerestek fel a két régióban, törekedve arra, hogy minél szélesebb spektrumot fedjenek le az agrárágazaton belül. A felmérés kiterjedt a szőlősgazdákra, méhészekre, tejtermékeket, húсарukat előállító vállalkozásokra, magőrlemények, magolajok előállítóira, valamint zöldség, gyümölcs termelőkre, feldolgozókra, akiknek késztermékei többek között a szörpök, lekvárok, zöldségkrémek, savanyúságok, teák stb.

Az átfogó áttekintés érdekében a felmérés kiterjedt a fenntarthatósággal kapcsolatos gyakorlatokra, tevékenységekre, a feldolgozási módokra, termékekre, csomagolási módszerekre, értékesítési stratégiákra, végső fogyasztókra, az egyes szakaszokban keletkező hulladékokra és azok újra-hasznosítási gyakorlataira is.

A fenntarthatóság vizsgálatakor

- a következő lehetőségek kerültek azonosításra:

- megújuló energiaforrások használata - napelemek, biogázok a fosszilis tüzelőanyagok helyett;
 - vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözőrendszerek alkalmazása;
 - különböző típusú növények termesztése a kártevők csökkentésére.
- az alábbi hiányosságokat tapasztalták:
 - a biogazdálkodással kapcsolatos ismeretek hiánya;
 - pénzügyi korlátok, mivel az új technológiák bevezetésének kezdeti költségei magasak;
 - kártevők és betegségek elleni hatékony, természetes megoldások hiánya.

A csomagolási módszerek vizsgálatakor fellelt

- lehetőségek:
 - biológiailag lebomló csomagolás használata;
 - a csomagolások újra-felhasználása;
 - az újrahasznosított anyagok nagyobb mértékű használata;
- hiányosságok:
 - a helyben elérhető és megfizethető fenntartható csomagolóanyagok hiánya;
 - a tudatosság hiánya;
 - az újra-hasznosítási infrastruktúra hiánya a régióban;
 - pénzügyi korlát az esetlegesen magasabb költségen beszerezhető biológiailag lebomló csomagolási anyagok használata esetén.

Az elosztórendszerek felmérése során megállapításra került

- lehetőségek:
 - az elektromos közlekedési eszközök használata csökkenti a környezeti terhelést;
 - optimalizált logisztikai útvonalak használata;
 - központosított átvételi pontokon való értékesítés.
- hiányosságok:
 - a szállítási módszerek változatosságának hiánya (főleg saját szállítás jellemző, nincs kiaknázva a közösségi szállítás, vagy termelői közösségbe tömörülve a közös szállítás lehetősége);
 - a postai kézbesítésben rejlő kiaknázatlan lehetőségek.

Az értékesítéssel kapcsolatban szerzett tapasztalatok alapján

- lehetőségként mutatkozik:
 - a helyi piacok fejlesztése;
 - digitális platformok használata a közvetlen értékesítéshez;
 - kapcsolódás az idegenforgalomhoz (agro – gasztroturizmus);
 - a helyi értékesítést ösztönző állami vagy regionális támogatások.

- hiányossággént mutatkozik:
 - o a digitális eszközök használata a termékek forgalmazása és értékesítése során alacsony, elsősorban a megfelelő ismeretek hiánya miatt;
 - o az értékesítést segítő marketing-ismeretek hiánya;
 - o a szigorú helyi és nemzeti szabályozás megnehezítheti a mezőgazdasági termékek helyi piacokon való értékesítését.

Az *anyagáramlás* vizsgálata során megállapításra került, hogy a leggyakoribb hulladéktípus a szerves hulladék. Ide tartoznak a biológiailag lebomló anyagok különböző formái, mint például az ételmaradék, a növényi hulladék, a gyümölcs és gabonahéj és a lepárlásból vagy préselésből származó maradékok. A szerves hulladék gyakorlatilag minden mezőgazdasági és élelmiszeripari tevékenység során jelen van. A szennyvíz szintén gyakori hulladék, amely főként olyan folyamatokban fordul elő, amelyek nagy mennyiségű víz felhasználását igénylik. A sérült, törött vagy használhatatlan csomagolásokból, beleértve a műanyag zacskókat, a papír- és üvegcsomagolásokat, szintén keletkezik hulladék. Egyéb speciális hulladékok, mint például a fekete fólia (takarmány-védelem), a vetőmaghulladék és más, kevésbé gyakori tevékenység-specifikus hulladékok is feltérképezésre kerültek.

- Ezen vizsgálat során megállapított lehetőségek:
 - o biogázállomások kialakítása;
 - o komposztálás a műtrágya használat visszaszorítására;
 - o új termékek kifejlesztése, mint például a tojáshéj és a gyümölcsbőr felhasználható étrend-kiegészítők vagy kozmetikumok előállítására;
 - o a desztillációs és préselési hulladékok felhasználása ipari nyersanyagként.
- megállapított hiányosságok:
 - o a termelők és az ipar közötti együttműködés alacsony szintje;
 - o az információ és a tudás eljuttatásának hiánya a helyi termelőkhez;
 - o a helyi közösségek befolyásának hiánya (gyakran kizárják őket a hulladékgazdálkodással és a környezetvédelmi politikákkal kapcsolatos döntéshozatali folyamatokból).

Az *újra-felhasználás* témakörét érintve két területet azonosítottak a termelők által leginkább alkalmazottnak: a komposztálást és a csomagolás újra-felhasználását. A továbbiakban ez a két témakör képezi a téma fókuszát.

A *komposztálás* a mezőgazdaságban a körforgásos gazdaság egyik legfontosabb gyakorlata, mivel lehetővé teszi a tápanyagok visszajuttatását a talajba, csökkenti a hulladék mennyiségét és a vegyszeres műtrágyák szükségességét.

A *csomagolások újra-hasznosításával* csökken az új nyersanyagok iránti igény, csökken a hulladéktermelés, az új csomagolás előállításával járó CO₂-kibocsátás, és fajlagosan a csomagolás bekerülési költsége.

- E két területben rejlő azonosított lehetőségek:
 - o a gazdálkodók oktatása a komposztálás előnyeiről;

- a korszerűbb komposztálási módszerek ismeretére tudományos intézetekkel való együttműködés lehetőségei;
 - mikrokomposztálás és közösségi komposztálási kezdeményezések;
 - innovációk a csomagolás terén;
 - csomagolás-visszaváltó rendszerek működtetése.
- az azonosított hiányosságok:
- a komposztálás időigényes folyamatként való megítélése;
 - szabályozási korlátok (a szigorú helyi vagy nemzeti jogszabályok korlátozhatják a komposztálási lehetőségeket, különösen a városi területek közelében);
 - az optimális komposztálási technikákkal kapcsolatos ismeretek hiánya.

Az élelmiszer-termelők tevékenységének széles spektrumát lefedő térképezési munka jelentős mennyiségű lehetőséget tárt fel, és számtalan beavatkozási pontra hívta fel a figyelmet, olyan fontos feladatokra is rámutatott, amelyekkel sürgősen foglalkozni kell.

A lehetőségek megragadásához és a hiányosságok áthidalásához kulcsfontosságú a szorosabb partnerségek kiépítése, valamint a helyi közösségek oktatásának és tájékoztatásának javítása.

Ezen cél elérése érdekében az intézményi együttműködést szolgáló projekt két egymástól jól elkülöníthető, mégis erősen összekapcsolódó tevékenységi kör megvalósítását szolgálja: a partnerek körforgásos gazdasági ismereteinek, kompetenciájának erősítését, illetve ezen ismeretek (technológiai tudás, kutatási eredmények, bevált gyakorlatok) átadását az élelmiszer termelők/feldolgozók számára a projekt ideje alatt és azt követően. A projekt keretében létrehozott, a partneri együttműködés segítségével kialakított támogató környezetnek a projekt befejezését követő aktív fenntartását garantálják a jelen cselekvési tervben foglalt vállalások.

1.4 A cselekvési tervről

Jelen cselekvési terv célzott intézkedéseket fogalmaz meg a körforgásos gazdaság alapjainak lefektetésére, egy támogató környezet megteremtésére vonatkozóan Pomurje és Vas Vármegye élelmiszertermelői és -feldolgozói, valamint érdekelt felei részére továbbá meghatározza a tevékenységekhez szükséges pénzügyi és humán erőforrásokat is. Emellett a cselekvési terv meghatározza a támogató környezet létrehozásában és működtetésében részt vevő érdekelt felek szerepét és feladatait is.

A kompetencia központ a partnerintézmények saját intézményi feladataik végzése mellett, az érdekelt felek közötti tapasztalat- és tudáscserének szervezésére irányuló kezdeményezések formájában valósul meg, speciális felszerelés vagy helyszín biztosítását nem igényli.

A támogatói környezet a vállalkozások, a politikai döntéshozók és a nagyközönség számára a körforgásos gazdaság elveiről és gyakorlatáról szóló képzéseket, workshopokat és szemináriumokat kínál majd, amelyeket a partnerszervezetek rendszeres tevékenységeik részeként szerveznek, és így az In2Local projekt által érintett témákkal gazdagítják a tartalmat. Az

együttműködés és a tudásmegosztás megkönnyítésével a partnerek célja, hogy mindkét régióban előmozdítsák a körforgásos gazdaságra való átállást, lefektessék annak alapjait.

Az Akcióterv biztosítja a támogató környezet egységes működését Vas Vármegye és a Muravidék térségében, továbbá tartalmazza az alábbi témaköröket:

- a körforgásos gazdaság előmozdítását célzó támogató környezet megvalósítására vonatkozó tevékenységek (képzések, műhelytalálkozók, szemináriumok stb.) meghatározása, azok céljai, célcsoportjai és a tervezett határidők;
- a tevékenységekhez szükséges források biztosítása, a költségviselés helye;
- innovációs tanácsadás a fenntartható megoldások kidolgozásában és megvalósításában érdekelt vállalatok és szervezetek számára;
- az érdekelt felek közötti együttműködés és tudásmegosztás előmozdítására irányuló tevékenységek a körforgásos gazdaságra való átállás felgyorsítása érdekében;
- platform létrehozása a körforgásos gazdaság területén, amely modellként szolgál majd más régiók számára.

2. INTÉZKEDÉSEK

2.1 Tanácsadói hálózat létrehozása, a hálózat működése

A projektben tervezett tevékenységekként (D.2.1.3 és D.2.1.4) a projekt partnerek kollégái, akik a kompetencia centrum központi magját alkotják, egyetemi oktatók által tartott **képzéseken** vettek részt, folyamatosan nyomon követik az aktuális kutatások eredményeit, tanulmányait, az azonosított szinergia projektek, fejlesztések nyilvános eseményeit látogatják, valamint a bevált gyakorlatok saját tapasztalaton alapuló megismerésére és a hatékony ismeretátadás támogatására, **tanulmányutakon** vesznek részt, egy tanácsadó hálózatot hoznak létre. A hálózat tagjaiként képessé válnak személyes tanácsadást nyújtani a körforgásos gazdaság gyakorlatainak bevezetésére speciálisan egy adott termelői termelési folyamatára vonatkozóan.

A kompetencia hálózat tanácsadói szolgáltatásának igénybevételére a helyi termelőknek/feldolgozóknak különböző lehetősége van.

Felkereshetik a hálózatot

- közvetlenül e-mailes vagy telefonos megkeresés alapján, a mellékelt Memorandumban illetve a projekt platformján megadott elérhetőségek valamelyikén;
- valamint Magyarországon a falugazdászhalózaton keresztül.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) Vas Vármegyei Igazgatóságával kialakított kapcsolat alapján, a termelők a velük folyamatos kapcsolatban álló falugazdászokon keresztül is segítséget kapnak a körforgásos gazdaság elemeinek beépítésére a termelői munkájukba. Ez utóbbi elérhetőség működésének feltétele, hogy magyar oldalon VVÖH finanszírozásában a Vas vármegyei falugazdászok számára (12-14 fő) is biztosítsák a Pannon Egyetem Nagykanizsa - Körforgásos

Gazdaság Egyetemi Központ által lefolytatott 3 alkalmas képzést, valamint őket is bevonják a tudásbővítés fent ismertetett folyamatába.

A régió termelői számára nyújtott **tanácsadás** alapját a projektben megvalósuló D.2.1.1 tevékenység adja. A projekt partnerek magyar és szlovén oldalon felhívást fogalmaznak meg a régió élelmiszer termelői/feldolgozóinak számára arra vonatkozóan, hogy számukra **egyedi képzést**, majd személyes tanácsadást nyújtsanak a körforgásos gazdaság termelési folyamataikba történő beépítéséhez. A jelentkezett termelők közül a szelekciós kritériumok alapján kiválasztott 1 magyar és 1 szlovén termelő (mind az 5 termelői típusból) felkészítésének tapasztalatait a képzésért felelős szakértők kiértékelik, beszámoló formájában közreadják a tanácsadó kört alkotó kollégák számára, és ezzel párhuzamosan a képzési modulokhoz fejlesztési javaslatokat tesznek.

A tanácsadói hálózattól várt hatások:

- közvetlen kapcsolat kialakítása a termelők között;
- a tanácsadók közvetlenül jutnak információkhoz a fenntarthatósági elemek beépítésének nehézségeiről, melyre regionális intézményekként gyorsan reagálva tudnak megoldási lehetőségeket keresni, a fejlesztési folyamatokat a kapcsolt szervezetekkel elindítani.

2.2 Virtuális platform a megszerzett tudásanyag tárolására

A partnerek mind magyar oldalon, mind szlovén oldalon (a termelők nyelvhasználata miatt ajánlott a különválasztás) megfelelő tárhellyel rendelkező dokumentum megosztó platformot működtetnek.

A platform tartalma:

- a webináriumok anyaga
- transznacionális, interregionális, és határon átnyúló programokból finanszírozott projekteredmények tanulmányozásából megszerzett ismeretek
- jó gyakorlatok gyűjteménye: magyar, szlovén és nemzetközi bevált gyakorlatok
- a témában született kutatások, tanulmányok, egyetemekkel való folyamatos kapcsolat eredményeként született ismeretanyagok (pl.: magyar oldalon: Agrárközgazdasági Intézet; Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Körforgásos Gazdaság Elemző Központ által publikálva, szlovén oldalon: Biotehniška šola Rakičan stb.)

A hozzáférés lehetőségét és a platform tartalmát folyamatos marketingkampány segítségével népszerűsítik, célzottan a termelők számára, figyelembe véve az általuk használt leghatékonyabb marketing csatornákat (mint például hírlevél, közvetlenül a termelők e-mail címére megküldve, vagy például magyar oldalon a NAK Facebook oldalán stb.).

A platform fenntartásától, folyamatos aktualizálásától várt hatások:

- közvetlen tudástranszfer a termelők számára;
- hatékony ismeretátadás a felhasználóbarát, könnyen átlátható felépítés által

- az aktualitások kiemelésének köszönhetően gyors hozzáférés az innovatív megoldásokhoz.

2.3 A projekt kísérleti tevékenysége (D.3.2.1) során bevezetett adatcsere-modell működtetése

Az adatcsere-modell lényege, hogy a termelésben keletkező melléktermékeket, felesleges készleteket elérhetővé tegyünk olyan termelők/feldolgozók számára, akik ezeket a termékeket alapanyagként tudják hasznosítani. A felajánlott termékek listája a projekt platformján kerül közzétételre, külön a magyar és a szlovén területre vonatkozóan. Az adatcsere-modellt a partnerek kampány formájában népszerűsítik, hogy ezáltal növekedjen az ismertsége, illetve bővüljön a felhasználó köre is. Amennyiben valamely termelőnél olyan melléktermék keletkezik, amelyet további hasznosításra szeretne bocsátani, akkor azt a felhasználó közvetlenül feltöltheti a felületre az alábbi adatok megadásával:

- a felajánlott hulladék/melléktermék leírása
- összetétele
- mennyisége
- állandó vagy időszakos jellegű (időszakosság esetén, mikor várható a megjelenése)
- hol található, megközelíthetőség leírása, javasolt szállítási eszköz megjelölése
- a felajánló elérhetősége.

A partnerség közvetlenül nem vesz részt az árucserében és semmilyen felelősséget nem vállal a felajánlásokkal kapcsolatban, kizárólag a kapcsolatfelvétel lehetőséget biztosítja a platform kialakításával és működtetésével annak érdekében, hogy csökkentse a keletkező hulladékok mennyiségét.

A kísérleti modell megvalósításakor a partnerség igyekszik nyomon követni az adatcsere modellnek köszönhető árucserék számát és mennyiségét, hogy adatot szerezzen arra vonatkozóan, hogy milyen mennyiségű hulladékot sikerült ilyen módon újrahasznosítani.

Az adatcsere-modell kialakításának és működtetésének várható hatásai:

- hulladék felajánlás és hasznosítás különösebb adminisztrációs teher nélkül;
- közvetlen kapcsolat kialakítása a felajánló és felhasználó között;
- a hulladékvesztés csökkenése;
- közvetlen információ forrás a régió anyagáramlásáról.

2.4 Tudásmegosztó webinárium-sorozat

A webinárium-sorozat során a kompetencia-központ szakértői adják tovább a körforgásos-gazdasággal kapcsolatban megszerzett és folyamatosan fejlődő tudásukat, a megismert jó

gyakorlatokat és kutatási eredményeket, valamint ismertetik a témában fellelhető tanulmányokat és újdonságokat. Emellett hasznosítják az érdekelt felekkel kialakított kapcsolatrendszer által megszerzett ismereteket (pl. start-up vállalkozásokban rejlő innovációk ismerete), valamint a projektben elkészülő, 5 élelmiszer termelői típusra kidolgozott képzési modulok átadásából és a kísérleti adatcsere-modell megvalósítása során keletkezett tapasztalatokat is.

A webináriumok célcsoportja a régió élelmiszertermelő- és feldolgozó kis-és középvállalatai mellett a termelési -és értékesítési folyamat során érintett felek, (pl. csomagolóanyag gyártó, fuvarozó vállalat stb.) továbbá a politikai döntéshozók és az érdeklődő nagyközönség is.

A webinárium-sorozat minimum 5 webinárium megtartását jelenti magyar oldalon és 5 webinárium megtartását szlovén oldalon. A webináriumok időtartama alkalmanként kb. 45-50 perc.

A webináriumokat rögzítjük és közzé tesszük a partnerek weboldalain.

Az elvárt létszám egy-egy webináriumon 10-15 fő.

A webinárium-sorozat tervezett témái:

1. A projekt partnerei a projekt megvalósítása során a körforgásos gazdaság elveinek bevezetésére vonatkozóan képzési modulokat dolgoznak ki öt különböző termékkörre vonatkozóan. A képzési modulok célja, hogy támogatást nyújtsanak a személyes képzésekhez, az adott terméktípus vizsgálata során azonosított hiányosságok és azok kezelésére fókuszálva, ezen kívül jó gyakorlatokat mutassanak be a feltérképezett hiányosságok tekintetében.
A kidolgozott képzési modulok anyaga alapjául szolgál majd a webinárium sorozat témáinak is, ahol ismertetésre kerülnek az egyéni képzések során megszerzett tapasztalatok is.

Az élelmiszer termelők/feldolgozók öt termék típusa:

- gyümölcsből/zöldségből (szörpök, lekvárok, zöldség krémek stb.) és magolajok/magőrlemények
 - méhészeti termékek
 - húsipari termékek
 - tejtermékek
 - borászati termékek.
2. A körforgásos gazdasággal kapcsolatos átfogó témák pl., Körforgásos gazdasági modell, Rövid Ellátási Láncok stb.
 3. Marketing ismeretek – milyen módszerrel tudják a gazdák leghatékonyabban értékesíteni a termékeiket, aktuális fogyasztókat elérő trendek ismertetése
 4. Országspecifikus, termelőket érintő témák pl. Magyarországon az őstermelők hulladéknylvántartási kötelezettsége; őstermelőből kistermelővé válás adminisztrációs/adózási szempontú megközelítése stb. Szlovéniában: EPR rendszer gyakorlati vonatkozásai stb.

A webinárium-sorozat előkészületei során az alábbi szervezés-technikai kritériumokra kell figyelni:

- az élelmiszer termelők számára sosincs alkalmas időpont a termelésből való kiesésre, ezért amennyire lehetséges a termelési folyamatuk szempontjából „holt időszakban” szükséges a webináriumokat megtartani (amely a naptári napon kívül a napszak kiválasztására is vonatkozik);
- ütemezése szerint a projekt befejezésének évét követően történik a megvalósítása, a videóra vett webináriumok a következő években hozzáférhetőek lesznek a partnerek által működtetett közös platformon, azok megtekintésére éves marketing-kampányt hirdetnek meg a célcsoport számára a partnerek mind magyar, mind szlovén oldalon, kiegészítve az újonnan aktuális témákban/jogszabályi változások miatt tartott személyes ismeretátadás videóanyagával
- olyan online konferencia platformot kell alkalmazni, mely az élelmiszertermelők körében jellemzően használt, ingyenesen elérhető
- az érdeklődés fenntartásáért és a kiszámíthatóságért érdemes azonos időszakonként tartani a webináriumokat pl. két hetente
- a webináriumok hossza ne haladja meg az 1 óra hosszát, termelői érdeklődés/kérdések esetén a tartam növelhető

A webinárium-sorozattól várt hatások:

- az érdekelt felekkel/a régió élelmiszer-termelőivel kiépített kapcsolat fenntartása
- alkalmazásával a helyi vállalkozások támogatása révén elősegíthető a körforgásos értékláncok kialakítása
- eredményes tájékoztatási és
- erősebb elkötelezettséget biztosító eszköz
- a kompetencia centrum, mint elismert tudásbázisba vetett bizalom-növekedés.

3. TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEFOGLALÁSA, ÜTEMEZÉS

A tevékenységek alapjainak kialakítása minden esetben a projekt befejezéséig 2025. november 30-áig megvalósul. Azt követően a rendszer fenntartása folyamatos projektpartnerségi felelősség keretében történik, a mellékletben található memorandum alapján.

<i>Tevékenységek</i>	<i>1. periódus</i>	<i>2. periódus</i>	<i>3. periódus</i>	<i>4. periódus</i>	<i>Projekt lezárását követően</i>
Előkészítés, a hálózat kialakítása, a hálózat tagjainak megnevezése					
Tanácsadói hálózat képzése					
Tanácsadói hálózat továbbképzése					
Tapasztalatcsere, tanulmányutak					
Egyéni tanácsadások lebonyolítása					
Képzés a termelők részére					
Platform kialakítása, feltöltése és folyamatos karbantartása					
Jó gyakorlat gyűjtemény kialakítása és folyamatos bővítése					
Kísérleti projekt lebonyolítása, adatcsere modell kialakítása, bevezetése és fenntartása					
Marketing kampány lebonyolítása a tudásbázis népszerűsítésére					
Tevékenységek értékelése					
Webinárium sorozat lebonyolítása					

4. ÉRINTETTEK KÖRE

A projekt nemcsak a helyi termelőket és feldolgozókat célozza, hanem a szakmai szervezeteket és intézményeket is megszólítja. Széleskörű kommunikációval igyekszik a partnerség bevonni az érintetteket a projekt sikeres megvalósítása érdekében. Az érintettek köre és a projektben betöltött szerepük az alábbi táblázatban olvasható.

Érintett szervezetek	A projektben betöltött szerepük
Helyi termelők, élelmiszer-feldolgozók és KKV-k	Az agrár-élelmiszeripari ágazat vállalkozói és vállalkozásai a fő haszonélvezői a projekt oktatási és kapacitás-fejlesztési tevékenységeinek.
Nem kormányzati szervezetek (NGO-k)	A fenntartható fejlődést és a helyi értékláncokat előmozdító nem kormányzati szervezetek részvétele a webináriumok előadóiként, a témával kapcsolatos szakértelmükkel fognak hozzájárulni a hatékony ismeretátadáshoz.
Oktatási intézmények, Kutatási Központok	A témaspecifikus tartalmat oktató egyetemek, a témában kutató intézetek meghívása, bevonása a tudástranszfer folyamatába. Magyarországon például: Nagykanizsa - Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ; Agrárközgazdasági Intézet; Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Körforgásos Gazdaság Elemző Központ Szlovéniában például: Biotehniška šola Rakičan
Helyi közigazgatás - Önkormányzatok	A helyi önkormányzatok meghívást kapnak a webináriumokra, segítségükkel megszólítva a helyi termelőket.
Regionális közigazgatás	A Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal a támogató környezet része, és aktívan részt vesz a tevékenységek kivitelezésében.
Vállalkozástámogató szervezetek / Gazdálkodói szövetségek	Képviselőik (gazdasági és mezőgazdasági kamarák munkatársai) résztvevőként meghívást kapnak a webináriumokra. Ezen ismereteket átadják azoknak az érdekelt feleknek, akikkel közvetlenül együttműködnek. Magyarországon például: a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által működtetett falugazdász-hálózat.

	Szlovéniában például: PIRA - Pomurska Izobraževalno Razvojna Agencija
Üzletág-specifikus ügynökségek	A fejlesztési ügynökségek támogatni fogják a közös termékfejlesztés és marketing terén végzett ismerettranszfert. Magyarországon például: Pannon Novum projektpartner Szlovéniában például: Razvojni center Murska Sobota projektpartner

5. ERŐFORRÁSOK HOZZÁRENDELÉSE A TEVÉKENYSÉGEK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

A jelen cselekvési tervben szereplő tevékenységek alapjai az In2Local SIHU00007 projekt finanszírozásában valósulnak meg, az aláírt projektszerződésben foglaltak szerint.

A projekt befejezése után a tevékenységek a partnerek által végzett rendszeres tevékenységek részeként (intézményi finanszírozásban) kerülnek végrehajtásra, mint például a helyi termelőknek nyújtott tanácsadási tevékenységek. Ezeket a tevékenységeket a függelékben található Memorandum nevesíti. Ezen memorandum a projekt zárásakor kerül aláírásra a projekt partnerek által.

Az In2Local-partnerek azt is vizsgálják, hogy milyen lehetőségek vannak arra, hogy további projektek keretében működjenek együtt, és így több finanszírozást vonjanak be a két együttműködő régió helyi élelmiszerláncában a körforgásos gazdaság megoldásait támogató tevékenységekbe.

6. MONITORING ÉS AZ INTÉZKEDÉSEK KIÉRTÉKELÉSE

A projektben rögzített tevékenységek fogják alapját képezni a szélesebb körű tudásátadásnak. Ezért nagyon fontos, hogy kiértékelésre kerüljenek és azok hatékonyságát, illetve a javítandó területekre adott megoldásokat beépítsük a hosszútávú tudástranszfer-folyamatba. Ennek alapjai a projekt tervezésekor figyelembe lettek véve.

A hosszútávú működés biztosításához elkerülhetetlen egy komplex monitoring rendszer működtetése. A rendszer főbb céljaihoz rendelt indikátorok segítik a célzott ellenőrzést és a fejlődés nyomon követését.

Javasolt indikátorok:

- Résztevők száma: Webináriumokon részt vevők száma, beleértve a visszajelzéseiket is (pl. elégedettségmérő kérdőívek)

- Képzési modulok használata: Mennyire hasznosítják a termelők a modulokat, és hogyan implementálják azokat a gyakorlatban (pl. utókövetéses interjúk, kérdőívek).
- Tanácsadói megkeresések száma: Mennyien veszik igénybe a tanácsadói szolgáltatásokat (e-mailes megkeresések, falugazdászokkal folytatott konzultációk).
- Virtuális platform használata: A platformon megtekintett anyagok száma, az egyes modulok letöltései, a regisztrált felhasználók száma.
- Adatcsere-modell használata: Hány felajánlás érkezik a platformon a melléktermékek és hulladékok cseréjére vonatkozóan, és mennyi sikeres csere valósul meg.

Az indikátor számokat a partnerek az egyes tevékenységek megkezdése előtt a projektben tervezett tevékenységek megvalósulását követően, a tapasztalok ismeretében határozzák meg.

A mennyiség mellett a kérdőívek kiértékelése is fontos mutató lesz a partnerség számára, mivel láttatja, hogy az intézkedések mennyire támogatják a regionális körforgásos gazdaság értékláncának létrehozását az agrár-élelmiszeripari ágazatban Pomurje és Vas vármegye területén.

7. KOMMUNIKÁCIÓ

Az egyenlő piaci esélyek biztosítása érdekében az élelmiszertermelők meghívása a projektben tervezett és az azt követő tevékenységek megvalósítása során minden esetben *nyilvános felhívás* alapján történik.

A kommunikáció kulcsszerepet játszik abban, hogy az intézkedések eredményei elérjék a termelői célcsoportot. A termelők elfoglaltak, nem feltétlenül dolgoznak digitális környezetben. Ezért az ő hatékony elérésükhöz az irányukba való kommunikáció testreszabása elkerülhetetlen mind a csatornák, mind az abban küldött üzenetek megválasztása tekintetében.

- Csatornák

- Hírlevelek és e-mailek: Közvetlen hírlevelek küldése a termelők e-mail címére az egyik leghatékonyabb módja a célcsoport elérésének. Rövid, könnyen érthető tartalmakra van szükség, amelyek kiemelik a számukra nyújtott előnyöket és részvételi lehetőségeket.
- Közösségi média: A helyi agrár/gazdasági kamarák Facebook-oldalai, illetve egyéb népszerű termelői csoportok közösségi média oldalai jó eszközök az információ gyors és széles körű terjesztésére.
- Falugazdászok közvetítése: Magyarországon a falugazdászok közvetlen kapcsolatban állnak a termelőkkel. Ők közvetlenül tájékoztathatják a termelőket a tervezett tevékenységekről, és segíthetnek a releváns információk eljuttatásában (pl. személyes találkozók keretében).
- Személyes találkozók és rendezvények: A helyi termelői piacokon, az agrár vásárokon vagy falusi fórumokon történő személyes tájékoztatás és interaktív beszélgetések növelhetik a bizalmat és a részvételt.

- Üzenetek

- Praktikus előnyök kiemelése: Fontos, hogy a kommunikációban hangsúlyozzuk a részvétel kézzelfogható előnyeit a termelők számára, például a költségcsökkentés lehetőségét, a hulladék minimalizálását vagy a fenntarthatósági gyakorlatok versenyképességet növelő hatását.
- Bevált gyakorlatok bemutatása: Olyan példák és jó gyakorlatok bemutatása, amelyekben más termelők már sikeresen használták a projekt által biztosított eszközöket és tanácsokat. A személyes történetek hitelesítik a projekt eredményeit.
- Egyszerűség és érthetőség: A komplex körforgásos gazdasági fogalmakat egyszerűen, könnyen érthetően kell megfogalmazni, és a helyi termelők nyelvén bemutatni.

A tevékenységek szélesebb nyilvánosság felé történő kommunikációja, disszeminációja szintén fontos az elért eredmények bemutatása, valamint a közösségi támogatás és érdeklődés fenntartása szempontjából.

A projekt végén sajtónyilvános konferencián mutatják be az addig elért eredményeket (a kiértékelésük befejeztével). A nyilvánosság támogatásával erősödhet az agrár-élelmiszeripari láncban működő számos szereplő tudatossága és pozitív befolyással bír magatartásukra.

8. ÖSSZEFOGLALÓ

A jelen cselekvési terv részletes intézkedéseket vázol fel a körforgásos gazdaság alapelveinek gyakorlati alkalmazása érdekében a helyi termelői közösségek körében. Az intézkedések célja a régió mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó ágazatának fenntarthatósági és gazdasági hatékonyságának javítása a termelési folyamatokban keletkező hulladék csökkentésével, a források hatékonyabb felhasználásával és a helyi gazdasági együttműködések erősítésével.

A terv különböző támogató eszközöket és szolgáltatásokat nyújt a termelők számára, ideértve az oktatási programokat, a tudásmegosztást, a közvetlen tanácsadói szolgáltatásokat és az adatcsere rendszert. Ezen túlmenően a helyi szereplők bevonására és az együttműködések kialakítására koncentrál, hogy a gazdák között kialakuló partnerségek révén csökkenteni lehessen a költségeket és növelni lehessen az ökológiai lábnyom csökkentésére irányuló közös erőfeszítéseket.

A cselekvési terv hatékony monitoring rendszert alkalmaz annak érdekében, hogy az intézkedések eredményei folyamatosan mérve, értékelve és szükség szerint korrigálva legyenek a termelők hatékony kiszolgálására.

Összességében ez a terv a fenntarthatóbb, hatékonyabb mezőgazdasági termelés és élelmiszer-feldolgozás kialakításához vezet, amely hosszú távon lokális, és globális szinten is hozzájárul Európa fenntartható fejlődési céljaihoz.

Mellékletek**1. Melléklet****MEMORANDUM**

Az Interreg Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében 2023. december 1. és 2025. november 30. között megvalósuló In2Local projekt keretében létrejön egy támogató környezet, melynek szakértő tagjai a projektpartnerek képviselői. A támogató környezet lényege, hogy tanácsadói szolgáltatást nyújtson a helyi termelők/feldolgozók körforgásos gazdasággal kapcsolatos kérdéseiben, valamint segítséget nyújtson a körforgásos gazdaság bevezetésével kapcsolatos tevékenységeikhez.

A projektpartnerek vállalják, hogy a támogató környezetet a projekt időtartama alatt és a projekt lezárását követően a fenntartási időszakban működtetik és az itt felsorolt tevékenységeket elvégzik.

Tevékenységek:

- Tanácsadói hálózat fenntartása, tanácsadó személy megnevezése és munkaidőben történő elérhetőségének biztosítása;
- A kompetenciaközpont és elérhetőségének népszerűsítése a partnerek weboldalán közzétett cikkben, közösségi média posztban;
- Szakmai cikkek megosztása a partnerek közösségi média csatornáin és weboldalain és jógyakorlatok gyűjteményének folyamatos bővítése a platformon;
- A termelésben keletkező melléktermékekre vonatkozó adatszere-modell karbantartása, folyamatos bővítése;
- Webinárium-sorozat lebonyolítása és a videók közzététele, népszerűsítése a projekt lezárását követően a Cselekvési Tervben leírtak szerint.

Projektpartnerek és a támogató környezet tagjainak elérhetősége:

Szervezet	Tanácsadói hálóza tagjai	Elérhetőségek
Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal	Bálint Anita	balint.anita@vasmegye.hu
Pannon Novum Nonprofit Kft.	Heves Gábor	gabor.heves@pannonnovum.hu
Razvojni center Murska Sobota	Simon Sukic	simon.sukic@rcms.si
Center za razvoj trajnostne družbe z.o.o.	Sara Sukic	sara@nasabauta.si

MEMORANDUM

V okviru projekta In2Local Programa sodelovanja Interreg Slovenija-Madžarska, ki se bo izvajal med 1. decembrom 2023 in 30. novembrom 2025, bo vzpostavljeno podporno okolje, katerega strokovni člani so predstavniki projektnih partnerjev. Namen podpornega okolja je svetovanje lokalnim proizvajalcem/predelovalcem pri vprašanjih, povezanih s krožnim gospodarstvom in pomoč pri njihovih aktivnostih, povezanih z uvajanjem krožnega gospodarstva.

Projektni partnerji se zavezujejo, da bodo v času trajanja projekta in v obdobju vzdrževanja po zaključku projekta upravljali podporno okolje in izvajali tukaj navedene dejavnosti.

Dejavnosti:

- vzdrževanje mreže svetovalcev, imenovanje svetovalca in zagotavljanje, da je na voljo med delovnim časom;
- promocija kompetenčnega centra in njegove razpoložljivosti v člankih in objavah v družbenih medijih na spletnih straneh partnerjev;
- deljenje strokovnih člankov na kanalih družbenih medijev in spletnih straneh partnerjev ter nenehno širjenje zbirke dobrih praks na platformi;
- vzdrževanje in stalna razširitev modela izmenjave podatkov za stranske proizvode, ki nastajajo v proizvodnji;
- izvedba serije spletnih seminarjev ter objava in promocija videoposnetkov po koncu projekta, kot je opisano v akcijskem načrtu.

Kontaktne podatke projektnih partnerjev in članov podpornega okolja:

Organizacija	Člani svetovalne mreže	Pišite na
Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal	Anita Bálint	balint.anita@vasmegye.hu
Pannon Novum Nonprofit Ltd.	Gábor Heves	gabor.heves@pannonnovum.hu
Razvojni center Murska Sobota	Simon Sukič	simon.sukic@rcms.si
Združenje za trajnostni razvoj	Sara Sukič	sara@nasabauta.si

Zastopanje partnerjev:/ Partnerek képviselőiben:

Dr. Péter Balázs

Direktor županijske uprave/vármegyei jegyző

Vas Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Kraj in datum/Kelt: Szombathely, 22.10.2024

Daniel Magyar

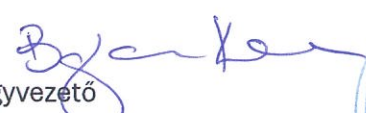
Generalni direktor/ügyvezető

Pannon Novum Nonprofit Kft.

PANNON NOVUM
NYUGAT-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS
INNOVÁCIÓS NONPROFIT KFT.
9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 2.
Adószám: 14197280-2-18
Bank: 18203198-06017277-40010012

Kraj in datum/Kelt: Szombathely, 25.10.2024

Kar Bojan

Generalni direktor/ügyvezető

Razvojni center Murska Sobota

Kraj in datum/Kelt: Murska Sobota, 14.10.2024

Sara Sukič

Generalni direktor/ügyvezető

Center za razvoj trajnostne družbe, zadruga

Kraj in datum/Kelt: Murska Sobota, 14.10.2024